

Vergaderjaar 2024–2025

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 4050

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 mei 2025

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij 6 fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC).

Fiche: Mededeling EU-Interne Veiligheidsstrategie

Fiche: Herziening verordeningen Gemeenschappelijke Marktordening Wijn (Kamerstuk 22 112, nr. 4051)

Fiche: Wetsvoorstel tot aanpassing van het Europees Globaliseringsfonds (Kamerstuk 22 112, nr. 4052)

Fiche: Een modern cohesiebeleid; de tussentijdse herziening (Kamerstuk 22 112, nr. 4053)

Fiche: Mededeling Paraatheidsuniestrategie (Kamerstuk 22 112, nr. 4054)

Fiche: Mededeling Actieplan voor de Europese auto-industrie (Kamerstuk 22 112, nr. 4055)

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

Fiche: Mededeling EU-Interne Veiligheidsstrategie

1. Algemene gegevens

- a) *Titel voorstel*
Mededeling *Protect EU: Internal Security Strategy*
- b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
1 april 2025
- c) *Nr. Commissiedocument*
COM(2025) 148
- d) *EUR-Lex*
Vermeld hier de link naar, wanneer beschikbaar, de NL-taalversie van het Commissievoorstel op de EUR-Lex-site. Klik hier voor de EUR-Lex website. Controleer of de link naar de Nederlandse taalversie verwijst (/NL/).
- e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevings-toetsing*
Niet opgesteld
- f) *Behandelingstraject Raad*
Justitie en Binnenlandse Zaken Raad
- g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Justitie en Veiligheid

2. Essentie voorstel

Op 1 april 2025, heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) een nieuwe EU-interne veiligheidsstrategie (hierna: veiligheidsstrategie) gepubliceerd. Tegen de achtergrond van de huidige geopolitieke ontwikkelingen en de opkomst van nieuwe interne en externe veiligheidsdreigingen beoogt de veiligheidsstrategie lidstaten te ondersteunen en de EU in staat te stellen de veiligheid van haar burgers te blijven garanderen. Gebaseerd op de drie uitgangspunten van een «*whole-of-society*» (maatschappijbrede) aanpak, de integratie van veiligheidsoverwegingen in EU-beleid en behoorlijke investeringen in een veilige en weerbare EU, introduceert de veiligheidsstrategie een hernieuwde governancestructuur voor het vergroten van de weerbaarheid van de EU als geheel. De veiligheidsstrategie vormt samen met de *Preparedness Union Strategy*¹, de *White Paper for European Defence Readiness*² en het aankomend *European Democracy Shield*, de visie van de Commissie op een veilige en weerbare Europese Unie.

De veiligheidsstrategie is opgedeeld in zes prioritaire thema's met specifieke doelen en acties. Het bouwt voort op bestaande acties, maar introduceert ook nieuwe initiatieven. Het eerste prioritaire thema ziet op het verbeteren van geïntegreerd situationeel bewustzijn en dreigingsanalyses. De Commissie wil effectiever kunnen anticiperen op en optreden tegen dreigingen. Daartoe worden de lidstaten opgeroepen om de inbreng in de *Single Intelligence Analysis Capacity* (hierna: SIAC)³ te versterken. Daarnaast kondigt de Commissie aan regelmatig dreigings-

¹ Zie BNC-fiche Mededeling Paraatheidsuniestrategie, Kamerstuk 22 112, nr. 4054

² Kamerstuk 22 112, nr. 3919, BNC-fiche Mededeling Europese Defensie-Industrie Strategie en Verordening Europees Defensie-industrie Programma.

³ SIAC betreft een inlichtingenstructuur, die inlichtingen analyseert, verwerkt en verspreidt, Het *EU Intelligence and Situation Centre* (INTCEN) en het *Intelligence Directorate of the European Military Staff* (EUMS INT), beide *EU External Action Services* structuren (EEAS), zijn twee intergouvernementele functionele entiteiten die inlichtingenanalyses en situationeel bewustzijn faciliteren aan de EU besluitvormende instanties. Deze beide entiteiten faciliteren inlichtingenanalyses op basis van inlichtingen die vrijwillig ter beschikking zijn gesteld door de inlichtingendiensten van de EU lidstaten. INTCEN en EUMS INT zijn afzonderlijk gestructureerd, maar werken samen onder het SIAC. Voor meer informatie zie: Impetus #28 | EEAS.

analyses voor te zullen bereiden. Doel hiervan is om de belangrijkste dreigingen voor de interne veiligheid van de EU te identificeren en de beleidsprioriteiten vorm te geven.

De tweede prioriteit ziet op versterkte EU-veiligheidscapaciteiten, waarbij de Commissie verbeteringen voor ogen heeft voor een aantal EU-agentschappen en instanties. De Commissie stelt een ambitieuze herziening van het mandaat van Europol voor. Dit onder andere omdat het huidige mandaat geen dekking biedt voor nieuwe veiligheidsdreigingen, zoals sabotage, manipulatie van informatie en andere vormen van hybride dreigingen. Het doel is om Europol's technologische expertise en capaciteit te versterken ter ondersteuning van nationale opsporingsdiensten, om de coördinatie met andere agentschappen, organen en lidstaten te verbeteren en om strategische partnerschappen met partnerlanden en de private sector te versterken. De Commissie wil daarnaast een *European Critical Communication System (EUCCS)* introduceren om de kritieke communicatiesystemen van de EU-lidstaten aan elkaar te verbinden en zo de capaciteit van de EU om te reageren op crises, te versterken.

Ook gaat de Commissie werken aan rechtmatige toegang tot data voor opsporing, waarvoor in de eerste helft van 2025 een *Roadmap* volgt met de juridische en praktische maatregelen om rechtmatige en effectieve toegang tot data te realiseren. De Commissie zal daaropvolgend gaan werken aan regelgeving voor dataretentie en komen met een *Technology Roadmap* over encryptie. Om de operationele samenwerking te versterken zal de Commissie onder meer de focus leggen op uitvoering van *European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT)* prioriteiten. Bovendien zet de Commissie met een *High Level Group* over de toekomst van operationele politiesamenwerking in op verbeterde grensoverschrijdende samenwerking van rechtshandvingpartners om de veiligheid in het Schengengebied te vergroten. De Commissie stelt verder voor grensbewaking te versterken door versterkte informatiesystemen en verbeterde operabiliteit, het aanpakken van identiteits- en documentfraude en de versterking van Frontex. Het voorstel is om Frontex te verdrievoudigen naar 30.000 medewerkers en uit te rusten met geavanceerde technologie voor surveillance en situationeel bewustzijn. Deze maatregelen dienen ertoe het vermogen van Frontex te vergroten om grensoverschrijdende criminaliteit te detecteren, voorkomen en bestrijden en om de ondersteuning aan lidstaten met betrekking tot de terugkeer van personen die een veiligheidsrisico vormen, te versterken. De Commissie stelt tot slot in het kader van het aanpakken van identiteits- en documentfraude voor om te onderzoeken hoe *EU Digital Identity wallets* (EUDI-wallets) kunnen bijdragen aan veiligere reisdocumenten en het verbeteren van het vaststellen van identiteit.

Weerbaarheid tegen hybride dreigingen en andere vijandige handelingen is de derde prioriteit in de veiligheidsstrategie. Het hoofdstuk is aanvullend op de inzet in de *Preparedness Union Strategy*⁴, maar benoemt ook de reeds ingezette beleids- en wetgevingsinitiatieven. Het weerbaarder maken van onze vitale infrastructuur wordt in de veiligheidsstrategie nadrukkelijk benoemd. Zo stelt de Commissie voor een overzicht te maken van grens- en sectoroverschrijdende risico's ten aanzien van de vitale infrastructuur en kondigt de Commissie een uitwisseling op expertniveau aan over de aanpak op sabotage tussen lidstaten. Op het onderwerp cybersecurity zal de Commissie onder meer werken aan de herziening van de *Cybersecurity Act*, en bestaat aandacht voor het versimpelen van EU cybersecurity wetgeving. Ook ransomware heeft de aandacht van de Commissie. Voor een veilige, toegankelijke en weerbare

⁴ Zie BNC-fiche Mededeling Paraatheidsuniestrategie, Kamerstuk 22 112, nr. 4054.

online omgeving zal de Commissie werk maken van strikte handhaving van de *Digital Services Act* (DSA). De Commissie kondigt aan breder te zullen kijken naar veiligheid en weerbaarheid van ICT-toeleveringsketens en infrastructuur. In het kader van transportveiligheid werkt de Commissie aan het versterken van de beveiligingsstandaarden in de burgerluchtvaart en tevens aan een nieuwe EU-havenstrategie, die voortbouwt op de EU-havenalliantie. Daarbij bestaat specifiek aandacht voor het versterken van wetgeving op het gebied van maritieme veiligheid voor de weerbaarheid en veiligheid van de havens en voor veiligheid van EU-toeleveringsketens.

De vierde prioriteit is het versterken van de aanpak van zware en georganiseerde criminaliteit. Hierbij benadrukt de Commissie op de eerste plaats preventie en het tegengaan van de rekrutering van minderjarigen. Zo stelt de Commissie richtsnoeren voor waarmee de DSA ingezet kan worden voor het tegengaan van online rekrutering van minderjarigen en publiceert zij uiterlijk 2027 een overkoepelend EU-actieplan voor de bescherming van jongeren tegen criminaliteit. Om criminele netwerken beter aan te pakken komt de Commissie in 2026 met een nieuw juridisch kader voor de aanpak van georganiseerde misdaad en onderzoekt de versterking van het Europees onderzoeksbevel (EOB) en Europees arrestatiebevel. Onder dit thema zet de Commissie ook in op een versterkte aanpak van criminele geldstromen. Daarbij is een rol voorzien voor de nieuwe anti-witwas autoriteit, is er aandacht voor ondergronds bankieren en de mogelijke link tussen crimineel verkregen vermogen en terrorismefinanciering. De Commissie blijft zich inzetten om het gebruik van de bestuurlijke aanpak aan te moedigen. De Commissie gaat daarnaast een nieuw EU-actieplan voor het tegengaan van vuurwapen-smokkel presenteren dat als doel heeft smokkel te voorkomen door informatiedeling en internationale samenwerking te verbeteren, met een focus op Oekraïne en de Westelijke Balkan. Om illegale handel in vuurwerk tegen te gaan, gaat de Commissie een evaluatie van de Pyrorichtlijn⁵ uitvoeren waarbij ook strafbaarstellingen voor illegale handel worden onderzocht. Tot slot richt de Commissie zich onder dit thema op de aanpak van drugshandel en drugsgebruik, met een EU-drugsstrategie en actieplan, nieuwe regelgeving over drugsprecursoren, door de EU-havenalliantie uit te breiden naar kleinere EU-(binnen)havens en ervoor te zorgen dat maritieme veiligheidsregels worden nageleefd.

De vijfde prioriteit ziet op de aanpak van terrorisme en gewelddadig extremisme. De Commissie zal in 2025 een nieuwe EU-agenda publiceren voor het voorkomen en tegengaan van terrorisme en gewelddadig extremisme. Hierin is onder andere aandacht voor de preventie van radicalisering, de bescherming van (kwetsbare) personen online, de aanpak van financieringsstromen voor terrorisme en de beveiliging van publieke ruimtes. Verder wordt de toepassing van de Terroristische Inhoud Online (TCO) verordening in 2026 geëvalueerd en stelt de Commissie aanhoudende betrokkenheid bij het *Global Internet Forum to Counter Terrorism* voor. Ook kondigt de Commissie aan een nieuw EU-systeem te onderzoeken om criminele geldstromen en terrorismefinanciering te kunnen volgen («tracken»). Verder zal de Commissie samen met Europol inzetten op verbeterde samenwerking met derde landen waar het gaat over uitwisseling van biografische en biometrische data en verplichte systematische grenscontroles aan de buitengrenzen, om de veiligheid van de Schengenzone te waarborgen. De Commissie stelt daarnaast voor om te verkennen hoe EU-terrorismesanctiemaatregelen effectiever kunnen worden ingezet.

⁵ Richtlijn 2013/29/EU betreffende de harmonisatie van de wetgevingen van de lidstaten inzake het op de markt aanbieden van pyrotechnische artikelen.

De zesde prioriteit ziet op de rol van de EU als sterke veiligheidsspeler in de wereld. De Commissie richt zich hierbij onder meer op versterkte samenwerking met de EU-uitbreidingslanden, met Latijns-Amerika en de Cariben en met West-Afrika. Voor wat betreft de kandidaat-lidstaten zet de Commissie in op een versnelde integratie van deze landen in de EU-veiligheidsarchitectuur. Verder gaat de Commissie operationele samenwerkingen verder versterken, door middel van nieuwe samenwerkingsovereenkomsten tussen Europol en Eurojust en derde landen. Daarnaast is de Commissie voornemens om de partnerlanden van EMPACT uit te breiden en ambieert zij dat *Joint Investigation Teams* ondersteund door Europol en Eurojust in derde landen aan de slag gaan. Ook gaat de EU een bijdrage leveren om de logistieke knooppunten in derde landen te versterken door gezamenlijke haveninspecties te coördineren. De Commissie kondigt tot slot aan dat het waarborgen van de interne veiligheid onderdeel zal uitmaken van de nog te verschijnen strategie ten aanzien van het EU-visumbeleid en de Commissie zet in op het aannemen van het voorstel voor herziening van een Visumopschortingsmechanisme bij misbruik van het visavrijregime.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

De veiligheidsstrategie is veelomvattend en beslaat diverse beleids-terreinen. De afgelopen jaren is er flink geïnvesteerd in de veiligheid en de veiligheidscapaciteit van Nederland, met investeringen in defensie, politie, OM en andere veiligheidspartners om de fysieke en digitale weerbaarheid te verhogen en dreigingen tegen te gaan.

De Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden 2023–2029 die in april 2023 is gepubliceerd⁶, zet in twaalf actielijnen de koers uit op nationale veiligheid en legt daarmee de basis voor de huidige en toekomstige veiligheid. Om tijdig in te spelen op toekomstige veranderingen en – waar nodig – de koers bij te sturen, worden op basis van onafhankelijke analyses keuzes gemaakt en wordt de inzet geprioriteerd. De meest recente analyse is de «Trendanalyse Nationale Veiligheid: stapelingen van dreigingen in tijden van onzekerheid»⁷ van het Analisten-netwerk Nationale Veiligheid (ANV) die in juni 2024 met de Tweede Kamer is gedeeld. De trendanalyse is een update op hoofdlijnen van de Rijksbrede Risicoanalyse 2022 en heeft tot doel veranderingen in de dreiging te onderkennen om tijdig te kunnen bijsturen. Een van de speerpunten waarop bijsturing plaatsvindt is de weerbaarheid van Nederland tegen hybride en militaire dreigingen.

In het kader van de bestrijding van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit is geïnvesteerd in multidisciplinaire samenwerking en is de afgelopen jaren een sterke, brede aanpak opgezet. De samenwerking met bron- en transitlanden in de LAC-regio alsmede met landen in bijvoorbeeld West-Afrika is daarin van groot belang, omdat daarmee wordt ingezet op *upstream* en *downstream disruption*⁸ en zo wereldwijd vertakte criminele netwerken en verdienmodellen worden doorbroken.⁹

⁶ Kamerstuk 30 821, nr. 178, bijlage

⁷ Kamerstuk 30 821, nr. 231, bijlage

⁸ Kamerstuk 29 911, nr. 355. *Upstream disruption*: zorgen dat drugs die in het buitenland worden geproduceerd niet Nederland binnenkomen. In dit kader richt Nederland zich op een versterking van de samenwerking met en de informatiepositie in bron- en transitlanden van drugs. *Downstream disruption*: zorgen dat Nederland minder drugs exporteert. Daartoe is de vroegtijdige disruptie van de productie, export en doorvoer van drugs uit Nederland van belang.

⁹ Kamerstuk 29 911, nr. 454

Daarnaast zijn belangrijke stappen gezet in de versterking van het buitengrensbeheer door technologische vernieuwing, het aannemen van het Asiel- en Migratiepact en de evaluatie van Frontex.¹⁰

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet verwelkomt deze veiligheidsstrategie. De veranderende geopolitieke verhoudingen, de groeiende complexiteit van dreigingen en de komst van nieuwe dreigingen maken een sterke inzet van de EU op veiligheid onmisbaar. Het kabinet is dan ook positief over de veiligheidsstrategie. De zes prioritaire thema's komen overeen met Nederlandse prioriteiten en veel elementen uit de strategie sluiten nauw aan bij prioriteiten waarvoor het kabinet in aanloop naar de nieuwe Commissie heeft gepleit.¹¹

Allereerst is het kabinet tevreden met de aandacht van de Commissie voor de *governance* van veiligheid in de EU en ondersteunt het kabinet de drie uitgangspunten die de Commissie daarbij benoemt. Nederland pleit samen met andere lidstaten al geruime tijd voor een «*whole of society*» aanpak van veiligheid binnen de EU en van het aan de voorkant meewegen van veiligheidsoverwegingen bij alle EU-wetgeving, -beleid en -programma's, inclusief bij het externe optreden van de EU.¹² Het is positief om te zien dat de Commissie deze oproep heeft omarmd en hiermee aan de slag gaat de komende jaren.

Voor de eerste prioriteit, situationeel bewustzijn, onderkent het kabinet het belang van het effectief anticiperen op dreigingen en het belang van goede dreigingsanalyses. Het kabinet heeft zich al eerder positief uitgesproken over de inzet op een overkoepelend dreigingsbeeld dat oog heeft voor verschillende dreigingen voor de veiligheid van de EU. Dergelijke analyses verstevigen de collectieve weerbaarheid van de EU. Daarbij is het wel van belang om een onderscheid te maken tussen informatie en inlichtingen. Het kabinet ziet de meerwaarde van het samenbrengen van verschillende informatiebronnen, maar hecht aan de competentieverdeling tussen EU en lidstaten op het gebied van inlichtingen. Daarom is het goed dat de Commissie de SIAC noemt als het unieke toegangskanaal voor inlichtingen. De versterking van de SIAC, zoals ook afgesproken in het EU strategisch kompas,¹³ sluit eveneens aan bij de reeds bestaande inzet van het kabinet voor zover deze conform de competentieverdeling tussen EU en lidstaten wordt ingericht. Het kabinet zal dit richting de Commissie blijven benadrukken. Het kabinet is het met de Commissie eens dat de veiligheidscapaciteiten versterking nodig hebben (prioriteit twee). Europol is van groot belang voor het voorkomen en bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit en het kabinet ziet kansen om de ondersteuning van Europol aan lidstaten verder te optimaliseren. Het kabinet is echter geen voorstander van het formuleren van nieuwe verantwoordelijkheden of eigenstandige opsporingsbevoegdheden, maar meent dat er binnen het huidige mandaat volop ruimte is voor verbetering, waaronder de uitbreiding van technologische expertise en analysecapaciteit. Ook bestaan er operationele behoeften om Europol een sterkere rol te geven als informatie- en innovatiehub. Verder steunt het kabinet het voornemen om de samenwerking tussen Europol en Frontex voor operationele doeleinden te versterken. Het kabinet zal de concrete uitwerking van het voorstel voor

¹⁰ Kamerstuk 32 317, nr. 872; Kamerstuk 32 317, nr. 869.

¹¹ Zie meer over traject beïnvloeding nieuwe Europese Commissie, en denon-papers in Kamerstuk 32 317, nr. 872.

¹² Zie de non-papers als bijlagen bij Kamerstuk 32 317, nr. 872

¹³ A Strategic Compass for Security and Defence | EEAS

de mandaatuitbreiding van Europol en het impactassessment afwachten om haar positie verder te bepalen. Ook de uitwerking van het voorstel voor de versterking van Frontex zal het kabinet afwachten, alvorens haar positie verder te bepalen. Het kabinet staat positief tegenover het initiatief van de Commissie om een Europese standaard (EUCCS) te introduceren voor de nationale, missie-kritische communicatienetwerken van de toekomst, waardoor hulpdiensten beter grensoverschrijdend kunnen samenwerken. Het kabinet wacht het voorstel van de Commissie af en benadrukt het belang om gebruik te maken van de Nederlandse kennis op dit onderwerp bij de totstandkoming van het voorstel. Het kabinet onderschrijft het belang van toegang tot data voor opsporingsdiensten en steunt de komst van de *Roadmap* hierover.¹⁴ Ook hecht het kabinet belang aan een kader voor dataretentie en kijkt uit naar de voorgestelde *Roadmap* over encryptie. Naast de veiligheidsbelangen dienen de grondrechten, de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en relevante wetgeving inzake privacy- en gegevensbescherming in acht te worden genomen. Het kabinet is positief over de samenwerking binnen EMPACT en verwelkomt meer aandacht voor het veiligheidsaspect binnen het Schengengebied met de op te richten *High Level Group*. Het kabinet zal het uitgewerkte voorstel hiervoor nader bestuderen en daarbij waken voor overlap met bestaande structuren. Het kabinet verwelkomt bovendien de initiatieven van de Commissie om het buitengrensbeheer te versterken door verbetering van het informatiesysteem en de interoperabiliteit daarvan en het aanpakken van identiteit- en documentfraude. Ook over de rol van Frontex om terugkeer van personen die een veiligheidsrisico vormen te bevorderen is het kabinet positief. Ten aanzien van de EUDI-wallets vindt het kabinet het belangrijk dat deze vrijwillig blijven voor gebruikers. Daarnaast merkt het kabinet op dat EUDI-wallets worden uitgegeven aan ingezetenen van lidstaten en vraagt het zich af of EUDI-wallets kunnen bijdragen aan het doel, omdat het identiteits- en documentfraude van ingezetenen buiten de EU betreft.

Weerbaarheid tegen hybride dreigingen en andere vijandige handelingen is een van de speerpunten van dit kabinet.¹⁵ Een overzicht van grens- en sectoroverschrijdende risico's tegen vitale infrastructuur, zoals de Commissie dat voorstelt, kan de nationale inzet verstevigen door een beter inzicht in onze gedeelde afhankelijkheden en kwetsbaarheden. Ook verwelkomt het kabinet de grotere aandacht voor hybride dreigingen onder meer door het aangekondigde risico-overzicht en het voorstel dat de lidstaten op expertniveau uitwisselen over hun aanpak van sabotage. Aan de versterking van de beveiligingsstandaarden voor de burgerluchtvaart werkt Nederland binnen de EU actief samen. Verder verwelkomt het kabinet de herziening van de *Cybersecurity Act* en kijkt uit naar de voorstellen voor simplificatie van het cyberlandschap. Effectieve handhaving van de *Digital Services Act* acht het kabinet van groot belang en het kabinet is benieuwd naar de wijze waarop de Commissie dit zal vormgeven.

Het kabinet verwelkomt de ambities van de Commissie voor de aanpak van grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit. Nederland heeft

¹⁴ Zie voor meer informatie over het EU-traject over toegang tot data voor opsporing: de geannoteerde agenda van de formele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 13 en 14 juni 2024, Kamerstuk 32 317, nr. 879; Verslag van de formele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 13 en 14 juni 2024, Kamerstuk 32 317, nr. 882; Zie ook: Verslag van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 22 en 23 juli 2024 te Boedapest, Kamerstuk 32 317, nr. 888.

¹⁵ Zie BNC fiche PUS voor kabinetsstandpunt op een aantal van de voorstellen die in beiden strategieën worden benoemd.

zich in coalitieverband¹⁶ hard gemaakt voor een Europese aanpak van georganiseerde (drugs)criminaliteit en zal zich binnen deze coalitie blijven inspannen om de EU-agenda hierover vorm te geven, met aandacht voor zowel preventie als repressie. Het kabinet is tevreden met de aandacht voor samenwerking op de logistieke knooppunten in de EU-havenalliantie en voor de aanpak van criminele geldstromen (waaronder de anti-witwasaanpak, het fenomeen ondergronds bankieren, het afpakken van crimineel verkregen vermogen en de mogelijke link tussen crimineel verkregen vermogen en terrorismefinanciering). Beide zijn prioriteiten van het kabinet. Ook de aandacht van de Commissie voor *upstream* en *downstream disruption* als onderdeel van de aanpak van grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit sluit aan bij de Nederlandse inzet. Het kabinet deelt de zorg van de Commissie over het rekruteren van jongeren en steunt daarom de focus op jeugdpreventie en verwelkomt het voornemen voor verdere samenwerking op preventie en de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit.¹⁷ Ten aanzien van de bestuurlijke aanpak is Nederland samen met Italië aanjager geweest om dit prioritaire thema op de Europese agenda te krijgen. Ook de verdere aandacht voor het raakvlak tussen drugshandel en drugsgebruik moedigt het kabinet aan. Voor wat betreft de aanpassing van het juridisch kader voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit, is het kabinet voorstander van de aanpassing van het EOB,¹⁸ maar zal het kabinet de aanpassing van het juridisch kader moeten bestuderen en daarbij oog hebben voor welke toegevoegde waarde dit in de praktijk biedt. Daarnaast erkent het kabinet dat de Russische agressieoorlog in Oekraïne het risico op vuurwapensmokkel in de EU verhoogt. Het kabinet is dan ook positief over de stappen die binnen de EU worden gezet om de smokkel in vuurwapens tegen te gaan.

Tot slot is het kabinet tevreden over het voornemen van de Commissie om aanpassing van de Pyrorichtlijn te onderzoeken en daarbij te kijken naar strafbaarstellingen om de handel in zwaar vuurwerk tegen te gaan. Het kabinet ziet dit als belangrijke (eerste) stap om het misbruik van zwaar vuurwerk breed aan te pakken.

Voor wat betreft het vijfde prioritaire thema van de Commissie, kijkt het kabinet uit naar de komst van een nieuwe EU-agenda voor het voorkomen en tegengaan van terrorisme en gewelddadig extremisme. Het kabinet onderschrijft de prioriteit voor de aanpak van online terrorisme en extremisme en steunt de ambitie van de Commissie om online radicalisering tegen te gaan onder meer via gebruik van de DSA. Daarnaast verwelkomt het kabinet het voorstel tot evaluatie van de TCO. Samenwerking met technologiebedrijven vormt een belangrijk onderdeel van het effectief tegengaan van terroristische inhoud online. Het kabinet steunt daarom eveneens het voorstel van de Commissie voor aanhoudende betrokkenheid bij het *Global Internet Forum to Counter Terrorism*, waar Nederland sinds 2024 onderdeel uitmaakt van de adviesraad. Het kabinet verwelkomt de inzet op verbeterde samenwerking met derde landen m.b.t. de uitwisseling van biografische en biometrische data en verplichte systematische grenscontroles aan de buitengrenzen om de veiligheid van de Schengenzone te waarborgen. Tot slot onderschrijft het kabinet het belang van EU-terrorismesanctiemaatregelen. Nederland zal proactief bijdragen aan discussies gericht op het verbeteren van de operationele meerwaarde en effectiviteit van deze maatregel, waarbij Nederland kan putten uit ervaringen van de nationale bevriezingsmaatregel.

¹⁶ Coalitie van zeven Europese landen tegen georganiseerde criminaliteit (zie ook TK brieven).

¹⁷ Kamerstuk 32 317, nr. 872, non paper Administrative Approach, bijlage bij Geannoteerde Agenda JBZ-Raad 4-5 maart 2024.

¹⁸ Kamerstuk 32 317, nr. 872, non paper Cross border bugging and tracking of vehicles and EIO, bijlage bij Geannoteerde Agenda JBZ-Raad 4-5 maart 2024.

Het kabinet deelt ten slotte het inzicht dat het steeds belangrijker is dat de EU een sterke veiligheidsspeler op het wereldtoneel is. Het kabinet omarmt de prioriteit die de Commissie geeft aan de samenwerking met Latijns-Amerika en de Cariben, de Westelijke-Balkan en West-Afrika, nu deze regio's in het bijzonder relevant zijn voor de aanpak van grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit en terrorisme. Het kabinet ziet de aandacht voor West-Afrika graag ook vanuit het oogpunt van veranderende smokkelroutes vanuit Latijns-Amerika en de Caribische regio en de rol van West-Afrika als «transithub» van cocaïne naar Europa. Het voornemen van de Commissie om gezamenlijke inspecties te houden in havens van derde landen wordt gesteund, waarbij het kabinet aandacht zal vragen voor kennisdeling, een goede kwaliteit van aanbevelingen en het daadwerkelijk overnemen van deze aanbevelingen. Het kabinet deelt het standpunt van de Commissie dat goede aansluiting op de EU-veiligheidsstructuur voor de kandidaat-lidstaten belangrijk is, waarbij het kabinet meent dat zorgvuldigheid voorop moet staan. Integratie in de EU-structuur kan alleen als volledig wordt voldaan aan de geldende eisen en waarborgen, bijvoorbeeld op het gebied van gegevensbescherming. Het kabinet bekijkt in samenhang met haar inzet in internationale organisaties, multilaterale fora en bilaterale relaties per geval de meerwaarde van de sluiting van nieuwe samenwerkingsovereenkomsten tussen de EU-instellingen en diensten en derde landen. Verder zal het kabinet blijvend aandacht vragen aan de Commissie om in te zetten op adequaatheidsbesluiten voor derde landen zodat de informatie-uitwisseling soepel kan plaatsvinden. Een aandachtspunt is het voorstel dat *Joint Investigation Teams* in derde landen worden opgezet, waarbij het kabinet het voorstel goed zal bestuderen op wat er operationeel mogelijk en van toegevoegde waarde is. Het kabinet kijkt verder uit naar het voorstel van de Commissie voor een nieuwe strategie EU-visumbeleid. Over het standpunt van het voorstel voor de herziening van een Visumopschortingsmechanisme is uw Kamer eerder geïnformeerd met een BNC-fiche.¹⁹

De veiligheidsstrategie vormt de kapstok voor EU-initiatieven en wetsvoorstellen die aankomende jaren worden gepresenteerd. De eerste indruk van het kabinet is overwegend positief, maar de voorstellen zullen nadere bestudering behoeven zodra deze worden gepubliceerd. Zoals gebruikelijk, zal uw Kamer uitgebreid worden geïnformeerd over de afzonderlijke voorstellen via BNC-fiches.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Naar verwachting steunt een grote meerderheid van de EU-lidstaten deze strategie. In algemene zin onderschrijven alle lidstaten de urgentie en het belang van het beter waarborgen van interne veiligheid in de EU. De integraliteit van de veiligheidsstrategie met de *EU Defence Strategy* en *EU Preparedness Strategy* is daarin een belangrijk thema voor de lidstaten. Zeker in het licht van de ontwikkelingen in de grensregio's van de EU, is het gevoel van urgentie groot. De verwachting is dat lidstaten, net als Nederland, wel wensen tot aanscherpingen op onderdelen zullen hebben, in lijn met de eigen nationale prioriteiten en zullen waken voor het behouden van de nationale verantwoordelijkheid voor nationale veiligheid. Naar verwachting kan de strategie op steun rekenen van het Europees Parlement.

¹⁹ Kamerstuk 22 112, nr. 3840, BNC-fiche Herziening verordening opschortingsmechanisme voor visumvrije derde landen.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Bevoegdheid

De grondhouding van het kabinet is positief ten aanzien van de bevoegdheid. Op het terrein van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, lid 2, sub j, VWEU). De voorgestelde strategie omvat overigens slechts de aankondiging van concrete wetgevingsvoorstellen en is dus vooral beleidsmatig van aard. Wel bevindt een aantal van de aangekondigde plannen en maatregelen zich dicht tegen of op het terrein van nationale veiligheid. Op grond van artikel 4, lid 2, VEU dient de EU de essentiële staatsfuncties, zoals de handhaving van de openbare orde en de bescherming van de nationale veiligheid te eerbiedigen. Het kabinet zal er bij komende wetgevingsvoorstellen op toezien dat deze bevoegdheidsverdeling geëerbiedigd blijft.

b) Subsidiariteit

De grondhouding van het kabinet is positief ten aanzien van de subsidiariteit. De mededeling heeft tot doel lidstaten te ondersteunen in het garanderen van hun veiligheid en de EU in staat te stellen de veiligheid van haar burgers te blijven garanderen door middel van het uitzetten van een veiligheidsstrategie.

Gezien het inherent grensoverschrijdende karakter van de relevante veiligheidsdreigingen, kan dit onvoldoende door lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau worden verwezenlijkt. Daarom is een EU-aanpak wel nodig. Verder is de Unie het beste gepositioneerd om de veiligheidsstrategie te bewerkstelligen gelet op de aard en de omvang van de strategie. Om die redenen is optreden op het niveau van de EU gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

Het kabinet heeft een positieve grondhouding ten aanzien van de proportionaliteit.

De mededeling heeft tot doel lidstaten te ondersteunen in het garanderen van hun veiligheid en de EU in staat te stellen de veiligheid van haar burgers te blijven garanderen door middel van het uitzetten van een veiligheidsstrategie. Het voorgestelde optreden is geschikt om deze doelstelling te bereiken, omdat de verscheidene voorgestelde actielijnen allemaal de veiligheid binnen de Unie versterken. Bovendien gaat het voorgestelde optreden niet verder dan noodzakelijk, doordat de mededeling bestaande samenwerking en initiatieven versterkt en nieuwe voorstellen doet zonder de ruimte van lidstaten te beperken of verdere verplichtingen op te leggen dan noodzakelijk.

d) Financiële gevolgen

De mededeling zelf heeft geen gevolgen voor de EU-begroting of de nationale begroting. De toekomstige voorstellen kennen mogelijk wel financiële gevolgen afhankelijk van de precieze invulling van de voorstellen. Het kabinet is van mening dat eventueel benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021–2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting. Het

kabinet wil niet vooruitlopen op de onderhandelingen voor het volgende Meerjarig Financieel Kader (MFK) en de integrale afweging van middelen na 2027. Daarnaast moet de ontwikkeling van de administratieve uitgaven in lijn zijn met de ER-conclusies van juli 2020 over het MFK-akkoord. Het kabinet is kritisch over de stijging van het aantal werknemers. De budgettaire gevolgen die voortkomen uit deze mededeling worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijk departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

e) Gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

De mededeling zelf bevat geen nieuwe wettelijke maatregelen en geeft daarmee geen aanleiding om gevolgen te verwachten op regeldruk en administratieve lasten, voor de overheid, bedrijfsleven of burgers.

De uiteindelijke regeldruk en administratieve lasten zijn afhankelijk van de specifieke invulling van de doelen in concrete beleidsmaatregelen. Het is niet uit te sluiten dat zowel de uitvoering van afzonderlijke beleidsmaatregelen als de uitvoering van de beleidsmaatregelen in onderling verband bezien aanleiding geven tot nieuwe regels of verhoging van de uitvoeringslasten.

Bij de uitwerking van eventuele maatregelen zal het kabinet zich inspannen om onwenselijke gevolgen voor de regeldruk, administratieve lasten en andere uitvoeringslasten te voorkomen of te mitigeren. Daarbij dient ook rekening gehouden te worden met eventuele gevolgen voor lokale overheden.

Tegen de achtergrond van de huidige geopolitieke ontwikkelingen en de opkomst van nieuwe interne en externe veiligheidsdreigingen draagt de veiligheidsstrategie bij aan het vergroten van de weerbaarheid van de EU als geheel. Daarmee is de EU minder kwetsbaar voor veiligheidsdreigingen afkomstig van zowel binnen als buiten de EU. Het in dit kader opzoeken van de internationale samenwerking draagt daarnaast bij aan de wereldwijde veiligheid en wederzijdse weerbaarheid tegen deze dreigingen.